

בש"פ 4650/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 4650/20

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) במ"ת 34549-01-20 מיום 5.7.2020

תאריך הישיבה: ט"ו בתמוז התש"ף (7.7.2020)

בשם העוררת: עו"ד עודד ציון

בשם המשיב: עו"ד רונן חליוה

החלטה

ערר המדינה על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) לעצור את המשיב בפיקוח אלקטרוני.

כתב האישום והליך המעצר

1. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של חטיפה לשם כליאה של אשתו לשעבר (להלן: עמוד 1

המתלוננת), שאותה ביצע בצוותא - על פי המיוחס - עם אביה של המתלוננת, דודתה (להלן: האב והדודה; להלן ביחד: הנאשמים 3-1) (להלן: הדוד או נאשם 4). לפי כתב האישום המשיב והמתלוננת היו נשואים, ובחודש מרץ 2019 בעקבות בעיות ביניהם, עזבה המתלוננת את ביתם המשותף בחיפה ועברה להתגורר באילת. בהמשך התגרשו המתלוננת והמשיב. בשל אי שביעות רצונם של נאשמים 3-1 מהתנהלותה המתוארת של המתלוננת ובסברם כי היא פוגעת בכבוד משפחתם, החליטו נאשמים אלה לחטוף את המתלוננת בכוונה לכלוא אותה. לצורך מימוש ההחלטה שכרו האב והמשיב את שירותיו של חוקר פרטי, שהתבקש לאתר את המתלוננת והשניים עמדו עמו בקשר על מנת לקבל מידע בדבר מיקומה. ביום 29.12.2019 לאחר שקיבלו מהחוקר הפרטי מידע שלפיו המתלוננת נמצאת באילת, נסעו הנאשמים 3-1 משפרעם לאילת, ברכב שכור (להלן: הרכב). בהגיעם לאילת, ולאחר שאיתרו את מיקומה המדויק של המתלוננת, הגיעו אליו הנאשמים 3-1. נאשמים 3-1 עצרו את הרכב בסמוך למתלוננת, ירדו ממנו, הכניסו את המתלוננת לרכב בכוח, הושיבו אותה במושב האחורי ונעלו את דלתות הרכב. האב נטל את מכשיר הטלפון הנייד של המתלוננת והעבירו למשיב, שהכניס את המכשיר לתא הכפפות, כל זאת על מנת למנוע מהמתלוננת לשוחח עם אחרים ולהזעיק עזרה. בשלב זה החלו הנאשמים 3-1 לנסוע לכיוון שפרעם, ובמהלך הנסיעה תקפה הדודה את המתלוננת בראשה, החזיקה את פניה וניסתה להשקותה בכוח בבקבוק המכיל נוזל שטיבו לא ידוע למאשימה. המתלוננת התנגדה והדפה את הבקבוק, ותכולתו נשפכה ברכב.

סמוך לשעה 23:00 הגיעו הנאשמים 3-1 לשפרעם, ובסמוך להגעתם לביתו של הדוד, יצא המשיב מן הרכב ועזב את המקום. האב והדודה נכנסו יחד עם המתלוננת לביתו של הדוד במטרה לכלאה שם והדוד - שידע כי המתלוננת נחטפה לשם כליאתה - נעל את דלת הבית. נאשמים 2-1 ו-4 דרשו מהמתלוננת לפתוח את מכשיר הנייד שלה והיא סירבה לעשות כן. בהמשך, ניסו האחרונים להשקות את המתלוננת בנוזל שטיבו אינו ידוע למאשימה, בתואנה כי המשקה נועד להרגעתה, ואולם המתלוננת סירבה לשתות את הנוזל ושפכה את הנוזל על הרצפה. בשלב זה, תקפו האב והדוד, בנוכחות הדודה, את המתלוננת, הכו אותה וגרמו לה חבלות של ממש בפניה. כן אזקו את ידיה מאחורי גבה ואת רגליה, במטרה למנוע את התנגדותה ואת הימלטותה. בהמשך, אמו של המשיב התקשרה לדודה ועדכנה אותה כי אנשים מתקשרים למשיב ומחפשים את המתלוננת. בעקבות זאת, דרשו הנאשמים 2-1 ו-4 מהמתלוננת לעדכן את חברתה י' (להלן: י') כי היא נסעה לשפרעם לצורך ביקור אמה ואיימו עליה כי ישפכו עליה חומצה אם לא תעשה כן - אולם המתלוננת לא שעתה לדברים. זמן קצר לאחר מכן י' וחברה נוספת של המתלוננת, ס', שחשדו שהמתלוננת נחטפה על ידי בני משפחתה, הגיעו לתחנת המשטרה ודיווחו על כך. בעקבות הדיווח הגיעו שוטרים לביתו של נאשם 4 בשעה 01:00 לערך, וחילצו את המתלוננת כשהיא חבולה בפניה ומפוחדת. בגין האמור יוחסו לאב ולדודה, בנוסף לעבירה של חטיפה לשם כליאה, גם עבירות של כליאת שווא, תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות ותקיפה בנסיבות מחמירות. עבירות אחרונות אלו יוחסו גם לדוד, שהואשם גם בעבירה של הסתרת חטוף.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה לבקשה למעצר כל הנאשמים עד תום ההליכים נגדם. בדיון מיום 15.1.2020 הסכים בא כוח המשיב דאז (שייצג את ארבעת הנאשמים) לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיב וביקש להפנותו לעריכת תסקיר מעצר על ידי שירות המבחן. בתסקיר מיום 9.2.2020 (להלן: התסקיר הראשון) עמד שירות המבחן על כך שלמשיב ולמתלוננת שני ילדים צעירים (להלן: הילדים), והם מצויים בהליכי גירושין. צוין כי למשיב הוענקה משמורת מלאה על הילדים, שמטופלים בעת הזו על ידי אמו בביתה, וכי טרם המעצר התגורר באותו בית ועבד באופן חלקי בשטיפת מכוניות. המשיב תיאר לפני שירות המבחן את תפיסתו לגבי היחסים עם המתלוננת ובכלל זאת ציין את מורת רוחו מכך שזו לא הפגינה כלפיו את הכבוד לו ציפה, אך הדגיש כי מעולם לא נהג כלפיה באלימות. עוד לדבריו, 7 חודשים לפני עריכת התסקיר לקחה המתלוננת את הילדים ועזבה את ביתם. המשיב ציין כי פנה בנושא למשטרה ולאחר ימים ספורים השלושה נמצאו. לאחר שהמתלוננת סירבה לחזור להתגורר בביתם - פנה המשיב להליך גירושין. שירות המבחן הוסיף וציין כי למשיב אין הרשעות קודמות לחובתו; וכי הוא מתמודד עם קשיים

הנובעים מחוויית המעצר, בפרט נוכח הריחוק מילדיו ודאגתו להם. בנושא הערכת הסיכון שירות המבחן עמד על הרקע המשפחתי המורכב שבו גדל המשיב מחד גיסא, ומאידך גיסא על מאמציו לתפקד בצורה תקינה בחייו הבוגרים. התרשמותו של שירות המבחן הייתה כי המשיב התקשה לבחון בצורה ביקורתית את חלקו בדינמיקה הזוגית ואת התנהלותו עובר למעצר. להערכת שירות המבחן התנהלותו של המשיב קודם למעצר לא התבצעה על רקע עמדות עברייניות מושרשות, אלא בשל דפוסי אישיות המאופיינים בעמדות רכושניות כלפי המתלוננת, וחוויות את התנהלותה החופשית כפגיעה בדימויו ומעמדו. בצד האמור צוין כי ללא עמדת המתלוננת אין ביכולתו של שירות המבחן להעריך את רמת הסיכון הנשקפת לה מצדו של המשיב.

שירות המבחן הוסיף ונדרש לחלופה שהוצעה על ידי המשיב בבית אמו בחיפה, בפיקוחם של אמו, אחותו וחברו. לאחר פגישה עם המפקחים ציין שירות המבחן כי כולם תיארו קשר קרוב וטוב עם המשיב. עוד צוין כי האם והאחות התקשו לבחון מה גרם לשינוי לרעה ביחסים בין המתלוננת לבין המשיב וצינו כי לא היו עדות לריבים או ויכוחים ביניהם. לגבי החבר צוין כי הוא מכיר את המשיב מילדות וכי לאחר פרידתו מהמתלוננת התמקד האחרון בדאגה לילדיו, וכלל לא שוחח עמו על המתלוננת או ביטא רצון לחפש אחריה. המפקחים שללו כל התנהגות אלימה מצד המשיב או יחס כפייתי כלפי המתלוננת ולהערכתם המתלוננת משקרת בנושא זה, ובפרט לגבי המקרה הנוכחי. התרשמות שירות המבחן הייתה כי לרשות המשיב עומדת מערכת משפחתית וחברתית המגויסת לתמיכה בו, אולם המפקחים המוצעים מחזיקים בעמדות מגוננות כלפיו -ורואים במתלוננת מקור הבעיות בקשר הזוגי. יחד עם זאת צוין כי ניכר כי מדובר באנשים רציניים ואחראיים המבינים את תפקיד הפיקוח ואת המצופה מהם במסגרתו. בסוף דבריו ציין שירות המבחן כי אין בידו להתייחס לשאלת שחרורו של המשיב ממעצר, מבלי ששמע את גרסתה ועמדתה של המתלוננת לצורך הערכת הסיכון הנשקפת לה מהמשיב.

החלטת בית המשפט המחוזי מיום 3.3.2020 והבקשה הראשונה לעיון חוזר

3. בדיון מיום 16.2.2020, לאחר קבלת התסקיר הראשון, שבגדרו יוצג המשיב על ידי סניגור חדש, ביקש האחרון זמן נוסף לצורך עיון בחומרי החקירה. בהתאם לבקשה זו, ביום 20.2.2020 התקיים דיון נוסף בעניינו של המשיב ובו טען בא כוחו הנוכחי כי קיימים קשיים בתשתית הראייתית הלכאורית להוכחת המיוחס לו, התומכים בשחרורו לחלופת מעצר. ביום 3.3.2020 החליט בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) להורות על מעצר המשיב עד תום ההליכים (להלן: ההחלטה מיום 3.3.2020). בית המשפט קבע כי הודעות המתלוננת במשטרה חוזרות על עיקרי הדברים באופן קוהרנטי וכי לגרסתה קיימים חיזוקים רבים בחומר הראיות, המבססות תשתית לכאורית בעוצמה איתנה. אשר לחלקו של המשיב, נמצא כי חרף ניסיונו למזער חלקו - האחרון היה בין הוגי אירוע החטיפה, וכל זאת אף לאחר שהמתלוננת עזבה את הביתה ולאחר שהילדים הועברו לחזקתו. עוד צוין כי האירוע כולו התקיים לאחר גירושי המשיב והמתלוננת על רקע תפיסה של פגיעה בכבוד המשפחה ולמרות המרחק העצום, ראה המשיב הכרח לשלול את חירותה. בנסיבות אלו, כך נקבע, עברו הנקי של המשיב אינו מעלה ואינו מוריד והמעשים מעידים על מסוכנות קיצונית וחמורה; על אובססיביות של המשיב לשליטה במתלוננת; ועל כך שהוא מונע מהתנהגות אימפולסיבית כשטענות "כבוד" לנגד עיניו. על רקע האמור מצא בית המשפט כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו של המשיב באמצעות חלופת מעצר וציין כי אינו רואה לתת בו אמון. עוד צוין כי הגם ששירות המבחן לא כלל הערכת סיכון בתסקיר המעצר, הדברים העולים ממנו תומכים במסקנה זו. בנסיבות אלו, מצא בית המשפט כי אין במעצר בית בפיקוח מפקחים, אף לא באיזוק, כדי לעצור את המשיב (שם, סעיף 85). בעניין זה הוסף כי מיקום החלופה בעייתי נוכח שהייתם של הילדים בבית אמו של המשיב נוכח האפשרות כי המתלוננת תרצה לראותם וכי בני המשפחה שהוצעו יישמעו למרותו של המשיב ועל כן לא יוכלו לשמש מפקחים. בחתימת ההחלטה ציין בית המשפט "אני מורה על מעצרו הממשי של המשיב 3 [המשיב לפנינו - ע']

פ'; לכל היותר ניתן יהיה לשקול הגשת תסקיר משלים, לאחר גמר עדות המתלוננת בהליך העיקרי" (שם, סעיף 89).

4. בחלוף כחודש לאחר ההחלטה, הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר ובית המשפט הורה על קבלת תסקיר משלים לבחינת עמדת המתלוננת. בתסקיר מעצר מיום 4.5.2020 (להלן: התסקיר המשלים) עמד שירות המבחן על דברים שמסרה המתלוננת בשיחת טלפון שנערכה עמה (בשל מגבלות התקופה) ובין היתר כי האחרונה נאלצה לעזוב את ילדיה נוכח הסכנה הממשית שחשה לחייה מצד בני משפחתה; וכי היא פועלת כיום להשיב את הילדים לחזקתה. המתלוננת מסרה כי לאחר הולדת בנם הראשון, עת הייתה כבת 19, החל המשיב לנהוג כלפיה באלימות פיזית ומילולית, בגינה אף פנתה למשטרה, אולם בעקבות איומים שקיבלה מאביה – ביטלה את התלונה. לדבריה, היחס האלים שספגה מהמשיב התקיים גם לפני הילדים וקרובי המשפחה, והיא דואגת מחשיפתם של הילדים לאלימות שהופגנה כלפיה (הגם ששללה אלימות פיזית מצד המשיב כלפיהם). המתלוננת מסרה לשירות המבחן כי בני משפחתה בחרו לצדד במשיב, וכי נוכח החשש כי אלה יפגעו בה והסכנה המיידית והממשית שחשה לחייה, החליטה לברוח לבית ברירה ללא ילדיה, על אף הכאב הרב אותו היא חווה בפרידה מהם. עוד תיארה המתלוננת את רצונה העז להתאחד עם ילדיה (ופנייתה לגורמים שונים בעניין) לצד חשש לבקרים במיקומם הנוכחי, שכן היא בטוחה שבני משפחתה יפגעו בה אם תגיע לשם. בהתייחס לעמדתה לגבי שחרור המשיב צוין כי המתלוננת חוששת מאוד כי המשיב יפגע בה אם ישוחרר, וכי גם כעת – כשבני משפחתה המעורבים בחטיפה מצויים מאחורי סורג ובריח, היא דואגת שמא ישלחו אחרים לפגוע בה. לדבריה, העובדה כי המשיב הגיע עד לעיר מגוריה בקצה הדרומי של המדינה לצורך החטיפה הבהירה לה את הסכנה הצפויה לה מצדו גם כעת. שירות המבחן התרשם משיחה זו (כמו גם מהשיחה שניהל עמה בקשר לאפשרות שחרורו של נאשם 4) ממצוקתה הרבה של המתלוננת ועוצמת החששות לביטחונה.

בתסקיר המשלים נכללה גם התייחסות למצבם של הילדים, בהתבסס על שיחה עם אמו של המשיב. הסבתא מסרה כי הילדים מביעים געגועים למשיב ובחודשים שחלפו מאז מעצרו החלו לבטא קשיי שינה ובעיות התנהגות קלות, אולם ככלל התנהגותם שגרתית וחיונית. נוכח המכלול האמור, כמו גם התרשמות שירות המבחן מהמשיב בתסקיר הקודם, צוין כי קיים קושי לגבש הערכה מלאה על אודות הסיכון הנשקף למתלוננת מצד המשיב (בהעדר שיח ישיר עמה), אולם כי שירות המבחן לא יכול לשלול קיומה של סכנה לשלומה עם שחרורו. בנסיבות אלו צוין כי לא ניתן לבוא בהמלצה על מעצרו של המשיב במתכונת של פיקוח אלקטרוני.

5. ביום 5.5.2020 נדחתה בקשתו של המשיב לעיון חוזר. צוין כי בהחלטה מיום 3.3.2020 בית המשפט עמד על המסוכנות הנשקפת מהמשיב, שנטל חלק פעיל בתכנון של האירוע נושא כתב האישום, ועל כך שדעתו הייתה בעלת משקל מהותי. עוד צוין כי הריחוק הגיאוגרפי לא הרתיע את המבקש מביצוע המעשים המיוחסים לו. בית המשפט ציין כי הנסיבות שהובילו להוצאת הילדים מחזקת המתלוננת וכוונתה לפעול להחזרתם מעלים קושי בעניין מיקום החלופה המוצעת. עוד נקבע כי בסופו של יום התסקיר המשלים לא בא בהמלצה לשחרר את המשיב ממעצר וחרף הקושי הברור בהרחקת המשיב מילדיו – חומרת האירוע, רמת המסוכנות והיכולת להפעיל בני משפחה מעלה חשש כבד למתלוננת שעדיין לא ניתן להקהותו, ויש לאפשר לה להעיד בלא מורא. בצד האמור צוין כי מיד לאחר עדותה של המתלוננת, "ניתן יהיה להרהר בדברים שנית".

הבקשה השנייה לעיון חוזר והחלטת בית המשפט נושא הערר

6. לאחר עדות המתלוננת בהליך העיקרי, פנה המשיב בשנית לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר במעצרו ובה

טען הן לכרסום בתשתית הראייתית הלכאורית נוכח סתירות לעמדתו בעדות המתלוננת, הן לשחרורו של המשיב לחלופה – נוכח השלמת העדות. בדיון השני בבקשה מיום 28.6.2020 נחקרו המפקחים שהוצעו על ידי המשיב ובין היתר עלה כי אחותו צעירה ממנו בשנה וחצי, סטודנטית להנהלת חשבונות, גרה בשכנות לבית האם ויכולה לגור עמה למשך תקופת הפיקוח (מקום החלופה המוצעת; להלן: האחות). האחות מסרה כי לפי זיכרונה המתלוננת ברחת מהבית לפני כ-6 שנים, אולם לא ידעה לענות על התקרית שבגדרה ברחת המתלוננת עם הילדים בשנה האחרונה, ומכל מקום במענה לשאלות ציינה כי היא מבינה את תפקידה לשמור שהמשיב לא יצא מהבית, כי היא אדם שומר חוק, וכי לא תהיה מוכנה לסכן את עצמה בשבילו. לצד חקירת האחות והאם, נחקרו עוד שני מפקחים מוצעים שלא נבחנו בתסקיר הראשון. אחד מהם, בן משפחה של המשיב ציין כי לא הכיר את הרקע לגירושין של המשיב והמתלוננת, כי היה פוגש את המשיב אחת לשבוע בתפילה, וכי הוא מאמין שהמשיב אינו אדם אלים, ויקשיב לו במסגרת הפיקוח (להלן: עותמאן). בהחלטה מיום 28.6.2020 דחה בית המשפט את הטענה לכרסום בחומר הראיות הלכאורי בתיק, הגם שנתן דעתו לסתירות מסוימות בעדות המתלוננת ביחס להודעותיה במשטרה בנושא פעולת ההכנסה לרכב. צוין כי גרסתה הבסיסית של המתלוננת בעניין החטיפה עומדת על תילה, ובהינתן פרטים נוספים שנתנים נופך אמינות לגרסה זו, סיכויי ההרשעה עומדים בעינם. בצד האמור נמצא כי לאחר שסיימה המתלוננת להעיד, "חשש השיבוש פקע" וכי המרחק בינה לבין המשיב יכול לספק התראה ומענה ראויים. עוד צוין כי לא הוכח שהמתלוננת "עושה ניסיון התקרבות לעת זו לאזור חיפה" וכי המשיב מצוי במעצר מאחורי סורג ובריה מזה כחצי שנה. מטעמים אלה כולם החליט בית המשפט לבחון את החלופה המוצעת.

7. בהמשך להחלטה אחרונה זו ביום 5.7.2020 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשה לעיון חוזר וקבע כי המשיב ישהה בבית אמו במעצר בפיקוח אלקטרוני, בליווי פיקוחם של האחות ועותמאן ובכפוף לערבויות נוספות שפורטו בהחלטה. בהחלטתו ציין בית המשפט כי בהחלטות קודמות שנתן בעניין המשיב עמד על המסוכנות המשמעותית הנשקפת ממנו; על מעמדו בהיררכיה המשפחתית; ועל כך ששירות המבחן לא בא בהמלצה למעצר בפיקוח אלקטרוני. יחד עם זאת צוין כי בחלוף כ-6 חודשים מתחילת המעצר, על המשמעות המרתיעה שיש לחוויה זו, ישנה הצדקה להורות על מעצר בפיקוח כאמור וזאת בין היתר נוכח סיום עדותה של המתלוננת, שהמרחק בין מקומגוריה לבין מיקום החלופה משמעותי. נמצא כי מרחק זה, בצירוף פיקוח ואיזוק, יוכל לקהות את הסיכון במידה משמעותית (זאת לצד העובדה כי האב עדיין במעצר מאחורי סורג ובריה, ששוללת את יכולת החבירה ביניהם). עוד צוין כי לא הוצגה תשתית רלוונטית בנוגע לחלק משיקולי המעצר שנגעו לאפשרות נקיטת הליך משמורת על הילדים מצד המתלוננת וכי העובדה שהמשיב מטופל בילדים היא טעם מיוחד לשקילת מעצר במתכונת זו. נוסף על אלה צוין כי עיון בחומר הראיות יעלה "הקהיית מה" עת המתלוננת ציינה כי היא אינה בטוחה שהמשיב נטל חלק ממשי ביציאה מהרכב ונוכח דבריה העקביים כי הוא לא נקט כלפיה אלימות באותו אירוע. בתום דברים אלה הורה בית המשפט על מעצר המשיב כאמור ברישת פסקה זו, תוך פירוט הנימוקים לכך שמפקחים אחרים שהוצעו ונחקרו – ובהם אמו של המשיב – לא אושרו, והוראה כי על המשיב לדאוג לעיבוי מערך הפיקוח בהקדם.

לבקשת העוררת עיכב בית המשפט המחוזי את ביצוע החלטתו עד ליום 7.7.2020 שעה 09:00, וביום 7.7.2020 – לאחר דיון במעמד הצדדים – הוריתי כי המשיב יעצר עד החלטה אחרת.

טענות הצדדים

8. בערר שלפני טוענת המדינה כי החלטתו האחרונה של בית המשפט המחוזי עומדת בניגוד מוחלט להחלטותיו הקודמות בעניין המשיב, ובכלל זאת – בעניין מסוכנותו והאפשרות לאיינה – מבלי שהוצג לכך נימוק מספק. לטענת המדינה התסקירים שהוגשו בעניין המשיב אינם כוללים המלצה חיובית בעניין מעצרו בפיקוח אלקטרוני, ואף

העובדה שהמתלוננת סיימה את עדותה לא הייתה צריכה לקבל משקל מכריע - נוכח מאפייני הסיכון בנסיבות המקרה דן. המדינה מוסיפה וטוענת כי גרסתה של המתלוננת שלפיה באירוע נושא כתב האישום לא הפעיל כלפיה המשיב אלימות הייתה בגדר נתון ידוע מתחילת הדרך ולמרות זאת וללא הצדקה - שימש הנתון לקביעה כי המסוכנות הנשקפת מהמשיב פחתה. במיוחד מוקשים הדברים, כך המדינה, בהינתן הדברים העקביים שמסרה המתלוננת בהודעותיה ולנציגי שירות המבחן לגבי האלימות הממושכת שנקט כלפיה המשיב במהלך נישואיהם וביטול התלונות שהגישה בנושא זה במשטרה בעבר בשל איומי האב. המדינה מוסיפה וטוענת כי התיאור של המתלוננת ביחס לכך שהמשיב יצא מהרכב והכניס אותה לתוכו חזר על עצמו בחקירה הראשית והנגדית. מכל מקום, כך המדינה, גם אם ייקבע כי המשיב לא יצא מהרכב, אין הדבר מפחית מחומרת המעשים המיוחסים לו, המלמדים על חלקו המרכזי באירוע - כפי שציין בית המשפט המחוזי עצמו בהחלטותיו. עוד נטען כי שגה בית המשפט בקבעו כי החשש משיבוש פקע, וכי גם אם חשש זה הופחת, הוא לא פג לגמרי בנסיבות דן בשים לב לנידוי המשפחתי של המתלוננת. נוסף על כל אלה נטען כי מיקום החלופה שנקבעה כמו גם אופיו של מערך הפיקוח בעייתיים ביותר, ולא יכולים לשמש מענה הולם למסוכנות הנשקפת מהמשיב.

9. בא כוח המשיב סומך ידיו על החלטת בית המשפט המחוזי ועל האיזון שנערך בה, בהתחשב בשינוי הנסיבות מאז ההחלטות הקודמות. המשיב טוען כי בניגוד לנאשמים האחרים (ובהם הדודה - ששוררה ממעצר), למשיב לא מיוחסות עבירות אלימות ולא ניתן לזקוף לחובתו טענות שנכללו בתלונות שבוטלו ושתיקי המשטרה בגין נסגרו. לטענת המשיב, חלקו באירוע היה קטן יותר מן המיוחס לו, וקיימים פערים ראיתיים משמעותיים בתיק שיש לתת להם משקל לטובתו. נטען כי בצדק שקל בית המשפט את התקופה שבה שהה המשיב במעצר עד כה; את סיום עדות המתלוננת בהליך העיקרי; ואת מקום מגוריה הרחוק. עוד נטען כי שירות המבחן התרשם לחיוב מהמפקחים, ואף בית המשפט התרשם מהם באופן בלתי אמצעי, ולכן אין סיבה להטיל ספק ביכולתם למלא אחר משימת הפיקוח. המשיב מוסיף וטוען כי הילדים נמצאים בחזקת אביהם מזה תקופה, וחסרונם קשה להם וגם לכך יש לתת משקל.

דין

10. לאחר שעינתי בערר ובצרופותיו והאזנתי לצדדים בדיון שהתקיים לפניי, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את הערר באופן חלקי, כמפורט להלן. עיון בהחלטות הקודמות שנתן בית המשפט המחוזי בעניין מעצרו של המשיב, ובמיוחד ההחלטה מיום 3.3.2020, לעומת ההחלטה נושא הערר שלפניי מעלה - כפי שמצביעה המדינה - קושי לא מבוטל. בהחלטה מיום 3.3.2020 מצא בית המשפט כי למשיב חלק מרכזי ממשי בכתב האישום, בתור מי שהיה בין הוגי ורוקמי החטיפה; כי העבירה בוצעה לכאורה על רקע של תפיסה לפגיעה ב"כבוד המשפחה" ועל כן עברו הנקי של המשיב אינו מעלה או מוריד; וכי נסיבות האירוע המתוארות בכתב האישום מלמדות כי בהיררכיה בין האב לבין המשיב, גוברת דעתו של המשיב. נוכח האמור, ובשים לב לנסיבות ביצוע החטיפה - חרף הגירושין, לאחר תכנון ועל אף הריחוק הרב של המתלוננת - נקבע כי מסוכנות של המשיב "קיצונית", כי אין לו עכבות וכי מעשיו מלמדים על "קנאה בלתי מוסברת" ועל אובססיות לשליטה במתלוננת. על רקע האמור ציין בית המשפט כי אינו רואה לתת אמון במשיב, שלימד על עצמו לכאורה כמי שמונע מהתנהגות אימפולסיבית ומטענות ל"כבוד המשפחה" ולכן גם מתכונת של מעצר בפיקוח אלקטרוני לא תסכון. עוד צוין בהחלטה זו כי בני משפחת המשיב יישמעו למרותו ולא יוכלו לשמש מפקחים, ודברים דומים צוינו בהחלטה מיום 5.5.2020 עת עמד בית המשפט על יכולתו של המשיב להפעיל את בני המשפחה. בהחלטה מיום 28.6.2020 נדחו טענות המשיב לכרסום ראיתי, ונקבע כי גרסת הבסיס של המתלוננת עקבית וקוהרנטית.

11. בהחלטה בבקשה השנייה לעיון חוזר, היא ההחלטה נושא הערר שלפניי, שינה בית המשפט את מסקנתו לגבי היתכנותה של מתכונת מעצר שאינה מאחורי סורג ובריח, בעיקר נוכח סיום עדותה של המתלוננת בהליך העיקרי

ומשמעותו מבחינת החשש לשיבוש הליכי המשפט, ותקופת המעצר של המשיב עד כה, אשר כפי הנראה נתפסה על ידי בית המשפט כגורם מרתיע כשלעצמו (ראו והשוו בש"פ 640/20 קטן נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (4.2.2020); בש"פ 5159/19 אלחמידי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (6.8.2019)). כמו כן, בית המשפט התחשב בהשפעות שיש למעצר על ילדיו של המשיב, עמו הם התגוררו קודם לאירוע. ואכן, בית המשפט הנדרש לבקשה לעיון חוזר במעצר לפי הוראת סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 רשאי להתחשב בשיקולים אלה כחלק מן המכלול הנדרש לבחינה אם חל שינוי מהותי בנסיבות, אם התגלו עובדות חדשות או בחלוף זמן ניכר מאז החלטת המעצר (ראו והשוו מני רבים, בש"פ 7371/17 רוחן נ' מדינת ישראל, פסקאות 11 ו-15 (8.10.2017); בש"פ 2296/16 חג'ג' נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (15.5.2016); בש"פ 6432/10 אבו אחמד נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (8.9.2010); בש"פ 6286/06 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (21.8.2006). ובפרט לגבי השיקול של השפעה על עדות המתלוננת במשפט ראו והשוו בש"פ 6958/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 12-13 (30.10.2019); בש"פ 5724/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (27.7.2016)).

12. ברם אני סבור כי נדבכים משמעותיים מהחלטתו של בית המשפט מיום 3.3.2020 לגבי מסוכנותו של המשיב, לא קיבלו מענה בהחלטתו הנוכחית (ראו והשוו בש"פ 9437/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 11-13 (6.12.2017)). כמפורט לעיל, בהחלטתו מיום 3.3.2020 עמד בית המשפט על נסיבות ביצוע העבירה המיוחסת למשיב, ובין היתר על כך שהמעשים בוצעו חרף המרחק הרב בין המשיב לבין המתלוננת ולאחר חודשים מאז ניתוק הקשר ביניהם, ולמרות שהמשיב קיבל (למצער לעת הזו) משמורת מלאה על הילדים. בית המשפט מצא כי נדבכים אלה ואחרים מלמדים על מסוכנות חמורה הנשקפת מהמשיב, כפי שתואר לעיל, שאינה מוגבלת אך לחשש כי ישפיע על עדות המתלוננת במשפט. יחד עם זאת, מלבד חלוף הזמן שבו נתון המשיב במעצר – שאכן יכול להיבחן כשיקול רלוונטי – אין בהחלטה העדכנית נושא הערר הסבר מספק לתמוך במסקנה שלפיה מסוכנות זו יכולה לקבל מענה במתכונת במעצר בפיקוח אלקטרוני (מבלי שאביע עמדה בשלב זה לגופה של מסקנה זו). דברים אלה אמורים במיוחד בהינתן התסקירים שנערכו בעניינו של המשיב, שלא כוללים המלצה חיובית, ובפרט נוכח האמור בתסקיר המשלים בהתייחס לחשש לשלומה של המתלוננת ולביטחונה האישי. לא נעלמה מעיני הקביעה כי חומר הראיות מעלה "הקה"ית מה". דא עקא, ובהינתן הקביעות הנכוחות של בית המשפט בהחלטותיו מיום 3.3.2020 ומיום 28.6.2020 שנדרשו באופן ייעודי לנושא התשתית הראייתית הלכאורית העומדת לחובת המשיב ובגדרן נדחו טענותיו לכרסום בה, משקלה של קביעה זו מוגבלת. לכך יש להוסיף כי ההחלטה להורות על האחות כמפקחת העיקרית על המשיב (למצער בשלב הנוכחי), אינה עולה בקנה אחד עם התרשמותו של בית המשפט בהחלטה מיום 3.3.2020 כי מעמדו המרכזי של המשיב במשפחתו יקשה על בני המשפחה לשמש כמפקחים מתאימים, וכי אלה יישמעו למרותו (ובהקשר זה לא למותר לציין את הקושי שהעלתה המדינה בטיעוניה ביחס לתפיסותיו של המשיב את מעמד האישה במשפחה, כעולה מהתסקיר הראשון).

13. סבורני כי סימני השאלה שעליהם עמדתי לא מאפשרים לקבוע – על יסוד התשתית הקיימת – כי הסיכון שנשקף מהמשיב, שעליו עמד בית המשפט בהחלטות קודמות, ניתן לאיון בדרך של מעצר בפיקוח האלקטרוני. לפיכך, אין מקום להותיר את החלטת בית המשפט המחוזי על כנה. בצד האמור אני רואה לאפשר מיצוי השאלה האמורה, ולצורך כך להורות על קבלת תסקיר משלים נוסף מטעם שירות המבחן קודם להחלטה בבקשה לעיון חוזר, שיכלול הערכה עדכנית של המסוכנות הנשקפת מן המשיב, על נדבכי השונים, כמו גם התייחסות לאפשרות להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני ולמפקחים המוצעים על ידו. שירות המבחן יגיש לבית המשפט המחוזי תסקיר משלים כמפורט לעיל תוך 20 ימים מהמועד בו תומצא לו החלטתי זו. לאחר קבלת תסקיר כאמור, יידרש בית המשפט המחוזי לאפשרות מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני ויחליט בה כחוכמתו.

הערר מתקבל חלקית אפוא כאמור בפסקה 13 לעיל. המשיב יישאר במעצר עד לקבלת החלטה עדכנית בעניינו על ידי בית המשפט המחוזי לאחר קבלת תסקיר משלים כאמור. טענות הצדדים בהתייחס להחלטה שתתקבל, שמורות להם.

ניתנה היום, י"ז בתמוז התש"ף (9.7.2020).

ש ו פ ט
